

POSUDEK VEDOUCÍHO DIPLOMOVÉ PRÁCE

Autorka diplomové práce:	Bc. Lenka Válková
Název diplomové práce:	Školní družina jako významný prvek pro trávení volného času dětí pohledem vychovatelek
Autor posudku:	PhDr. Vít Šťastný, Ph.D. (vedoucí práce)

Diplomová práce Bc. Lenky Válkové přináší vhled do činnosti několika školních družin. Jedná se o výzkumně dosud nepříliš prozkoumaný terén a empirických výzkumů se v odborné literatuře na dané téma objevuje jen poskrovnu, je proto cenné, že se diplomantka rozhodla danému tématu věnovat ve své závěrečné práci.

Autorka si v práci vytyčila dva cíle: přinést 1) detailní popis organizace vybraných školních družin a strukturu činností, způsobů, jakými vychovatelky s dětmi pracují; 2) pohled vychovatelek těchto školních družin na svoji práci a zjistit, zda a jakým způsobem samotná vychovatelka, např. její záliby, ovlivňuje práci a edukaci ve školní družině. Vytyčené cíle hodnotím, ač s jistými výhradami (viz níže), jako splněné.

Teoretická část je logicky strukturována. Zasaduje školní družinu do kontextu zařízení poskytujících volnočasové aktivity pro žáky mladšího školního věku a vyzdvihuje její specifickou roli, kterou v českém vzdělávacím systému plní. Autorka čerpala převážně z českých zdrojů, ale stručně představila i některé zahraniční alternativy školních družin jako tradiční české instituce pro zájmové vzdělávání žáků mimo vyučování.

K teoretické části mám několik drobnějších výtek, na které byla diplomantka upozorněna ještě před odevzdáním práce. Některé části textu jsou psány spíše žurnalistickým, než odborným stylem (např. pasáž o Václavu Krásovi na s. 31), někdy bez uvedení zdrojů dat (např. na s. 21 tvrzení týkající se výše úplaty za družinu bylo možné doložit daty ČŠI). V teoretické části se objevují často zdlouhavé pasáže s citacemi ze zákonů, které by bylo vhodnější zkrátit, nebo parafrázovat vlastními slovy (a přesné znění zákona uvést např. v příloze), aby nerušil samotný text práce.

Empirická část představuje výsledky samostatného terénního šetření. Oceňuji, že autorka ke sběru dat využila širší paletu metod, od osobních polostrukturovaných rozhovorů přes zúčastněné pozorování po dotazník, který jí sloužil jako východisko pro rozhovory s vychovatelkami v družině. Autorka věnovala terénnímu šetření značné množství času a měla tak k dispozici bohatá data, která mohla při analýze vytěžit. Presentaci výsledků (kap. 6.3) se autorka rozhodla strukturovat tematicky, ne po jednotlivých případech. Výsledky jsou prezentovány převážně popisně, což v dané části práce považuji za legitimní. Přehlednost výsledků pro čtenáře je podpořena funkčním užíváním sumarizujících tabulek.

Bohužel však často v popisné rovině zůstává i kapitola Diskuze, v níž do značné míry absentuje hlubší analytický zdvih a širší zobecnění zjištění. Například v podkapitole *Porovnání aktivit, kterým se vychovatelky věnují* autorka nepřináší o moc více, než bylo uvedeno v části prezentace výsledků u jednotlivých vychovatelek. V diskuzi chybí zasazení zjištění autorky do kontextu dosavadních výzkumných poznatků (tj. zpětné propojení s teoretickými východisky) na téma fungování družin v ČR, které prezentovaly např. Pospíšilová a Komínková (2015) či Dvořák et al. (2010, 2015). Hlubší a analytictější rozpracování by si zasloužila i kapitola *Mezipřípadová analýza*, kterou bych koncipoval jako samostatnou kapitolu předřazenou kapitole Diskuze. Poněkud rušivě a nepřehledně působí označení vychovatelek v celé práci čísly, domnívám se, že čtenářsky příjemnější i humánnější by bylo pojmenování respondentek fiktivními jmény. Na některých místech si autorka protřečí (např. na s. 45 uvádí, že „...náplní práce však není řešit kvalifikaci vychovatelek“, výzkumná otázka č. 2 se však přímo zaměřuje na toto téma).

Je škoda, že před finálním odevzdáním diplomantka nezaslala vedoucímu práce poslední verzi k finálnímu posouzení, neboť mnoho výše uvedených výtek by bylo možné snadno odstranit či zapracovat, a zvýšit tak celkovou kvalitu textu.

Závěr

Autorka si zvolila pedagogickým výzkumem dosud nepřiliš akcentované téma. V rámci empirického šetření získala značné množství dat, která strukturovaně prezentovala. Výsledný produkt ale bohužel postrádá širší zobecnění a hlubší zasazení do kontextu dosavadních výzkumných zjištění. I přesto však práce přináší nové poznatky o fungování družin, na které je možné navázat v dalších empirických výzkumech školní družiny.

Návrh otázek pro zodpovězení při obhajobě:

- 1) V čem se pozorované družiny/vychovatelky shodují a v čem se nejvíce liší? Jaké další faktory (kromě osobnosti vychovatelky) a jakými způsoby nejsilněji ovlivňují práci vychovatelek a fungování vybraných družin?
- 2) Jaká výzkumná zjištění Vás nejvíce překvapila a proč?

Doporučuji k obhajobě:

ANO

NE